

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 482 Lei

Fél évre 216 Lei

Negyed évre 108 Lei

Havonta 36 Lei

Hirdetések díjszabás szerin
vételnek fel.

* Megjelenik naponta reggel.

Az aradi színház.

A szépművészeti miniszter végre döntött az aradi színház koncessziója ügyében és a játszási engedélyt erre az esztendőre is Róna Dezsőnek, az eddigi színházigazgatónak ítélte. A hosszú válság folyamán, amely a színház körül forgott, mi a legszigorúbb tárgyilagosság álláspontján voltunk. Most, hogy a válság megoldást nyert, elmondhatjuk azt, ami a szívünkön fekszik. Mindenekelőtt örömmel konstatáljuk, hogy a színház vezetésében megmaradt folytonosság és a színház felszerelésének kérdése nem teszi ki új megrázkódtatásoknak a színházat. A mai nehéz gazdasági viszonyok között a nagy értékű felszerelés kérdése próbára tette volna nemcsak a színházigazgatót, hanem egy tökéletes pénzcsoport teherbíró képességét is. E kérdés körül tehát súlyos bonyodalmak keletkeztek volna. Amikor minden irányban a konszolidáció lebeg szemünk előtt, bizonyára nem lett volna kívánatos, ha rezsimváltozással újabb kedélyeket izgató megrázkódtatások következnek a színházra.

Megállapítjuk azt is, hogy az

aradi színház élén olyan igazgatónak kell állnia, aki úgy a város vezetőségének, mint a színházi bizottságnak bizalmát bírja, mert a hatóságok jóindulata egyik erős pillére az aradi színháznak. Róna Dezső mindig megtalálta azt a helyes utat, amelyen haladva a város illetékes tényezőinek jóindulatát meg tudta szerezni és biztosítani a színház számára. Ennek nyoma volt akkor, amikor a város vezetősége Róna Dezső személye mellett foglalt állást.

Mindenekelőtt vizsgáljuk meg a közönség állásfoglalását a színház élén álló igazgatói párral szemben. Az kétségtelen, hogy a közönség Rónának iránt szimpáthiával viseltetik. Rónáné-Horváth Micit megkülönböztetett szeretettel veszi körül, amivel művészetével rá is szolgált. Legutóbbi bucsufelépése alkalmával a színház virágos kerté változott át és drága pénzért sem lehetett helyet kapni a nézőtérben. Róna Dezsővel, az igazgatóval szemben más volt a helyzet. Róna Dezső színészi és operaénekesti kvalitásait mindenki elismeri. Jogos panaszok csak a direktori működése ellen hangzóak el. De ezek a panaszok olyan termé-

szettek, amelyeket Róna könnyen eliminálhat. Mi akkor mondjuk meg neki az igazat, amikor újra nyeregben ül. Nem a személy lebeg szemünk előtt, hanem cselekedjük ezt a színház iránt érzett szeretetből.

Az tagadhatatlan, hogy a színház anyagi nehézségeivel küzd, aminek egyik legfőbb oka, hogy a társulat túl volt szervezve. Van a társulatnak több olyan tagja, akik heteken, sőt hónapokon át nem látják a színpadon. Ezekre vagy egyáltalán nincs szükség, vagy legálább is nélkülözhetőek. A színház anyagi egyensúlya azt kívánja, hogy jó elsőrangú erők legyenek, de egyetlen emberrel se legyen több, mint amennyire tényleg szükség van. A második jogos kifogás a műsor összeállítása ellen hangzik el. Az elmúlt szezon folyamán gyakran rántottak elő olyan régi darabokat, amelyek akkor sem kellettek a közönségnek, amikor újak voltak, felmelegítve pedig egyáltalán nem kellettek. A műsor helyes összeállítása elengedhetetlen szükségesség; fontos az is, hogy ne álljon elő hirtelen műsorváltozás, szerepekbe való gyakori beugrás és készületlenség a színpadon,

mert ezeket a hibákat a közönség nem nézi el és a színház kárára vannak. Elengedhetetlenül fontos a fegyelem helyreállítása. Fegyelem nélkül a színház nem az a kulturális intézmény, amelynek lennie kell. — Meg kell szünnie annak a visszásságnak, hogy egyes tagokkal a szimpátia kedvéért kivételt tegyen az igazgatóság a többiek rovására. A színház belső életében minden tag egyforma, mindenkinek egyformán kell teljesítenie kötelességét. Itt azután azt a jóakaratu tanácsot adjuk az igazgatónak, hogy baringék tagjaival úgy, hogy ne lázadjon zanak ellene. A színészvilág egész külön világ. A színész érzékeny, könnyen felhevül, a legcsekélyebb dologban is részrehajlást és igazságtalanságot lát. Ugy kell vele bánni, hogy örömmel, kedvvel, amúgyis működjék. Ennek legelső követelménye természetesen az, hogy pontosan megkapja illetményeit, mert ha ez nem következik be, szomorú az eredmény, mint azt a femesvári társulat példája mutatja. A színházigazgatónak minden igyekezetével, gyakran a saját kényelméről is lemondva arra kell törekednie, hogy tagjai egzisztenciáját biztosítsa és a színház gazda-

A családi körben.

(Apróságok Ferenc Józseféről.)

Ferenc Józsefről még néhány tréfás apróságot jegyez föl Wölling Lipót emlékirataiban, amelyek az öreg császár portréjához sok jellemző vonást adnak. Ezeket írja:

A családi ebéd nem volt móka. Sőt, mint már említettem, feszelen volt. Mi például, a fiatalok, az asztal végén olyan sorrendben ülhattünk, ahogy jött, nem voltunk kötelesek a családi rangsora betartani. Miről folyt tehát a beszélgetés az alvén? A családi sorrendről. Hogy miképp ülünk, ha be kellene tartani a sorrendet. S erről nagyon elmés és heves vita folyt. — Akadémiai viták voltak ezek, — hiszen már ülünk — de alapjában mégis veszekedés volt a helyért. A fiatal királyi hercegek nagy becsvágyat áruáltak el. Végre én batorkodtam megjegyezni, hogy jóformán egészen mindegy, hogyan ülünk, az ember élete ugyanis sokkal rövidebb, semhogy módunkban volna az összes elképzelhető sorrendet a gyakorlatban kipróbálni.

Ebből az állításból aztán nagy vita kerekedett. Az ifjak mind ellettem nem voltak. Mikor aztán azt mondtam, hogy tizenhét ember — annyian ülünk az asztal körül — sok millió, sőt millió, de nyilván néhány billióféle sorrendben ülhet az asztalnál, akkor általános, harsogó kacagás lett a válasz. — Frigyes főherceg most beleavatkozott a vitába.

— Hányféleképp ülhetünk? Talán tizenhét, vagy huszféleképp...

Ezzel a véleményével a leendő fővezér áttért a kérdést a matematikai tételre. Most a király is beleszólt és óvatosan kijelentette:

— Lesz az ötven- vagy hatvanféle változat is.

De mindjárt hozzátette:

— Ki tud közületek jól számítani?

Mindjárt jelentkeztem. A király természetesen taláta, hogy a tengerészakadémia egy végzett növendéke jó számvető. Én pedig nyomban odakülöttem a matematikai formulát:

— Tizenhét felkiáltójel... Ami annyit tesz, hogy egy szót-

zandó kettővel, azután az egész hárommal, majd négyel, ötöl, hatall, héttel — végig az összes számokon tizenhétig.

A király hitt a formulának. Csak hozzátette:

— Számítsd ki gyorsan, majd meglátjuk, hogy mi jön ki...

Plajbászt vettem ki a zsebemből és elkezdtem a menükártya hát lapján lázasan szorozni. A számítás nem valami nehéz, a gyerek is tud négyel, ötöl, nyólcgal, tizenhárommal szorozni. De gyors akar tani lenni, s nem volt szabad tévednem. Ezzel tartoztam a császárnak egyfelöl, a szuverén tudományának másfelöl. Nagy teher volt ez fiatal, gyenge vállaimon. Bár itt volna a logaritmus-táblám. De ment így is. Néhány izzadságos perc után jelentettem a felséges urnak a fantasztikus számot. Még emlékszem rá: néhány százbillió lehetett.

Most már senki se volt kíváncsi rája, hány évig kellene körülülni az asztalt, hogy minden lehető sorrendet leülhünk. — Frigyes főherceg szánóan mosolygott rám. A király másról kezdett beszélni. Én pedig forradalmár lettem min-

denek szemében: hozzá mertem nyulni az ülés rendjéhez.

Ezeket a családi ebédeket, melyeket egy hosszú, keskeny asztal mellett fogyasztottunk el, mindenféle egyéb dolgokról is folyt a csevegés. De nagyon ügyelni kellett, hogy csak jelentéktelen dolgok kerüljenek szóba. Az időket mozgató nagy eszmék és törekvések tilalmasak voltak s így a csevegés többnyire családi ügyekről folyt, de itt is kerülni kellett minden kényesebb kérdést. A császár nagynéha iparkodott ugyan némi intimitást markirozni, de ezt is csak elvétve. Egyszer például így jelentette be a német császár tervbe vett látogatását:

— Tudjátok már, hogy az a Vilmos megint idejön?

Kissé irritált volt a hangja, de azt senki se merete volna kérdezni, hogy mi az oka.

Még sokot tudnék róla beszélni és sokat beszélhetném őt is. De válogatás nélkül még csak néhány vonására akarok rámutatni, ami sajtóssága volt. — Ferenc József, noha életében több száz hatalmas állam költségvetését ter-

akik számára az intézőbizottság meghívót küldött, de azután a klubtagok által ajánlottak beléphetnek a klubba.

Sport.

— „Admira“ Bécs elsőosztályú csapat harmadik helyezette, amely olv sokszor volt hirdelve, végre Aradra érkezik és szombaton, 4-én d. u. fél 7 órakor a Gloria-CFR. csapatával és vasárnap, 5-én d. u. fél 7 órakor pedig az AMTE. csapatával méri össze erejét a Gloria fedett tribünű pályáján. Ritka szép látványosságú mérkőzésben lesz része Arad sportközönségének, mert nem kevesebb mint négy ember állandó játékos az osztrák válogatott csapatnak, kik brilliáns labdatechnikájukkal híresé lettek. A csapat fényképe győzelmük leírásával a főtéri kirakatokban láthatók. Jegyek elővelten Mait Emil cégnél.

— KAC—AAC. barátságos mérkőzés. Nagy érdeklődést vált ki a sportközönség körében a folyó hó 5-iki KAC—AAC. barátságos mérkőzés, melyet különösen érdekessé tesz az a körülmény, hogy az AAC. három kiváló játékos, Bakó Károly, Kenderessy Nándor (Konidor) és Duffner Béla ezen a mérkőzésen játsza le az AAC. színeiben századik mérkőzését. A sporttársadalom ez alkalommal meleg ünneplésben részesíti a szimpatikus játékosokat. A mérkőzés az AAC. sporttelepen lesz délután 6 órai kezdettel; előmérkőzések: 2 órai kezdettel Victoria—AAC. II., 4 órai kezdettel TMTE. törpe—AAC. törpe.

— Az AMTE. országos nagy kerékpárversenye 5-én, vasárnap délután 3 órakor a váralében, ahol eldöntésre kerül Arad város 48 km-teres pályabajnoksága is. A versenyszámokból kiemeljük még a 2000 méteres női versenyt és a 18 km-teres nyílt versenyt, ahol erős küzdelmek várhatók a Bucurestiben szépen szerepelt AMTE. és Meteor kerékpárosok között. A versenyt pont 3 órakor kezdődik és 6 órakor zárul, hogy még alkalom adassék a bécsi Admira—AMTE. mérkőzés megtekintésére.

Kutya-história,

amely ezer lejjel végződött.

(Mindenki meg van elégedve.)

Ülünk ebben a kutya-melegben a fülledt levegőjű szobában és gondolkodni szeretnénk, ha lehetne. Egyszerre nyílik az ajtó és belülről egy karcos termetű, szőke hajú, kék szemű, gyönyörű fiatal hölgy, ahogyan a költők maguk elé képzelik. Csakhogy, nem egyedül jött, hanem három férfi kíséretében. Az egyik Matulay Frigyes nyugdíjas tanító, a másik Frisch Hermann Str. Tribunal. Dobral (Boczkó-utcai) kereskedő, a harmadik Birkenheuer József az Eccacég tulajdonosa.

— A kutya-ügyben jöttünk, szólt meg zengő hangon az ifjú hölgy, ékes magyar mondatában egy kissé pikáns idegű zamattal. Egy kis tévedés van ugyanis az én kutya elvesztéséről és szerencsés megkerüléséről szóló közleményükben. Aztán szeretném, ha igazságot tenné.

Megszólt azután Frisch Hermann, aki dicséretreméltó böbeszé

düsséggel magyarázta, hogy neki esze-ágában sem volt megfelelni Matulay urral a felajánlott ezer lejjel jutalmat. Matulay nyug. tanító, akit izgatott az ezer lejes jutalom, megerősítette, hogy Frisch ur korrektil viselkedett vele szemben.

— Különbö is az egész ügy nem fontos, mert a kutya megkerült és tulajdonosánál, mondotta Matulay. A fontos az ezer lejjel. Ezt azonban már csak gondolta a ny. tanító. Az igazságtevés igen egyszerű művelet volt ezek után. Matulay ezer lejjel szóló nyugtát írt alá, a gyönyörű fiatal hölgy

Épül a radnai templom és klostrom.

— Beszélgetés Martzy Mihály zárdai szindikussal. —

(Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától.) A leégett radnai templom és klostrom újjáépítésére megindult nagyarányú gyűjtés már eddig is jelentős összeget, fél millió lejt eredményezett. A gyűjtési akció állandóan erőteljesebben folyik, mindenfelől özönlenek az adományok és így a jelölő bizottság már pályázatot is hirdetett a restaurálási munkálatok elvégzésére, melynek miharabbi bevégzése annál is fontosabb, mert a kegytemplom értékes festményei az őszi esőzések bekövetkeztével meg rongálódhatnak. Több pályázat érkezett be, melyek közül a gyűjtőbizottság a Tritthaler és Probst aradi építész cég ajánlatát találta a legalkalmasabbnak és a restaurálási munkák elvégzésével ezt a céget bizta meg. Két héttel ezelőtt kezdtek meg az építési munkákat mely a bizottság teljes megalégedésére gyors tempóban halad és így a hívők óhaja beteljesül és az októberi zárandoklásokra a radnai kegyhely felé ismét tető borult és külseje még szebb lesz, mint amilyen eddig volt.

— Az utóbbi napokban az a hír terjedt el Aradon, hogy a radnai kegyhely restaurálási munkálatai megszakadtak, mert a jelölő bizottság, aki a gyűjtést vezette, a beérkezett pályázatok felett eszközölt döntés következtében meghasonlott, a bizottság világi tagjai lemondtak tagságukról és kiléptek a nemes akció további vezetéséből. A bizottság elnöke Páter Kayser Nándor, radnai ferencendi kvardián volt és most is az, egváházi tagjai ezenkívül Martzy Mihály zárdai szindikusz és egy ferencendi barát. Világi elnöke Nikolics Döme ügyvéd és Mártony Emil gyógyszerész voltak. Az elterjedt hírek szerint az elmúlt hó 25-én adták be a világi tagok lemondásukat, azért, mert ők nem Tritthaler és Probst cég, hanem a szintén aradi Architectura műépítészeti cég ajánlata mellett döntöttek egyhangulag. Kayser Nándor kvardián a világi tagok előtt állítólag kijelentette, hogy bár ő is az Architectura céget találja a legalkalmasabbnak, nem tehet semmit, mert a kezei megvannak kötve és a másik céget kell megbízni a munkálatok elvégzésével.

— A lemondott világi tagok helyett újakat választottak be akik ugyanannyi szorgalommal és önzetlenséggel vezetnek tovább a gyűjtési akciót, mint a régiek. Az ügy ezzel azonban nem simult el, mert a hívek közé kiszivároztak szaka-

átadta neki a ropogós ezer lejes bankjegyet. És ezzel a bonyolult ügy a lovagiasság összes szabályai szerint elintézést nyert. Bucsuóul a hölgy megjegyezte:

— Ugy-e tanító ur, jó volna hivatonta tiz ilyen kutyát találni?

Matulay Vilmos nem felelt. A zsebében volt az ezer lejjel. Mindenkinek megalégedésen távozott, legjobbban Matulay ny. tanító, aki talán sohasem mondott ezer lejt a magáénak. Mégis csak jó becsületes megtalálónak lenni. Ezzel a kutya-história aktái végérvényesen lezárdtak.

dás híre és az különböző kommentárookra adott okot.

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa felkereste és beszélgetést folytatott Radnán Kayser Nándor gvardiánnal, valamint Martzy Mihály zárdai szindikussal, akik a helyzet teljes és objektív megvilágítására a következőket mondták munkatársunknak:

— A jelölő bizottságban meghasonlás nem történt. A negyvenkilenc tagú jelölőbizottság 46 szavazattal 3 ellenében a Tritthaler és Probst céget bizta meg a munkálatok elvégzésével, amely a következő előnyös feltételek mellett vállalta a megbízatást. A restaurálási munkálatokért 1,524.000 lejt kér. A munkálatokat a feltételek szerinti időre két hónap alatt szeptember 30-ig elvégzi. Előleget a Tritthaler és Probst cég nem kér. Ahogy a pénz összegyűl, úgy lehet a teljesített munka arányában az összeget kiutalni. A munkajegyzőkönyvet, a gyűjtőbizottság két megbízottja Rázel és Barta mérnökök vizsgálják felül. Ha a munkálatok a megállapodás szerinti időre nem készülnek el, a vállalkozó cég minden késedelmes napért ezer lejjel büntetést fizet. A megbízatás esetén pedig 15 ezer lejt adományoz a gyűjtési alapra.

— A bizottság a kedvező ajánlaton kívül a Tritthaler és Probst cégnél minden anyagi és erkölcsi garanciát összpontosítva látott. A cég egy bani pótköltségvetés nélkül készítette el az aradi római katolikus hitközség által épített új zárdát és a legnagyobb megalégedésre készíti az aradi katolikus főgimnázium palotáját. Mi mindig azon voltunk — mondja a zárdai szindikátusz — hogy minél kedvezőbb feltételek mellett végeztessük el a kegyhely renoválását. Az Architectura műépítészeti cég ajánlata szintén kedvező volt, de a fizetési feltételeket nem teljesíthettük, mert az a munkálatok megkezdésekor egy fél millió lejt kért folyósítani, az építés befejezéséig a második félmilliót is kérte kisebb-nagyobb összegekben, a harmadik félmilliót pedig csak hatvan napig akarta kamatmentesen hitelezni, nem pontos fizetés esetén pedig óriási összeg kamatot kért a pénz után. Nekünk csak egy fél millió lejt van birtokunkban és bár az adományok állandóan érkeznek, nem vállaltuk mégsem, hogy az Architectura feltételeinek eleget tudunk tenni. Az Architectura-cég mellett szavazott három tag ezért lépett ki a bizottságból. A Tritthaler és Probst cég mellett döntésge

azonkívül a kedvező információk készítették a jelölő bizottságot. — Ugy informálódtunk ugyanis, hogy a cégnek, nagy anyagraktára, anyagi megalapozottsága és a főnököknek magasabb építészeti tudományokban jártasságuk van.

— Megnyugtathatjuk tehát a hívőket, hogy a megkezdődött restaurálási munkálatok nem akadnak meg, hanem szépen és gyorsan haladnak előre és ha Tritthalerék így haladnak, a munkálatokat nem csak az előirt hatvan nap alatt, hanem előbb is befejezik. Eppen ezért az őszi nagy búcsu napját október 5-ikében állapítottuk meg, a mikor a hívők sok ezer főnyi tömege már nem fogja látni a tűzvész nyomait a kegytemplomon, mert az megújított, díszes külsejével fogja fogadni a zárandoklók megkönynyebbulést kereső csapatát.

Olcsobb lett a cukor.

(Újabb áresés várható.)

Két hónap előtt még zavarok voltak a cukorellátás körül. Azóta egyre nagyobb mennyiségű cukor áll a fogyasztók rendelkezésére és a fokozódó cukorbőséggel mind alacsonyabb árak alakultak, úgy, hogy ma a nagykereskedői forgalomban 32 lejt a kristálycukor kilója, aminek az ára két hónap előtt az 50 lejes ár felé közeledett. A süvegucukor 33, a kockacukor 33.50 kilogrammonként nagyban és a fogyasztó mintegy másfél lejjel fizet kilójáért többet. A cukor áresése az új kampány megindulása előtt, amikor rendszeresen fogytán van az előző évi cukor, különös és meglepő jelenség és mint értesülünk, a cukor árának súlyos esése a cukorbőséggel együtt nem muló jelenség, mert szoros összefüggésben van az októberben meginduló új cukorkampánnyal, aminek áralakulása befolyásolja a multévi cukor árát.

Tudvalevő, hogy a cukorrépa-termést az ősz elején azonnal feldolgozzák a cukorgyárak, amelyek november—decemberig a teljes gyártást, sőt a finomítást is befejezik. Az új cukrot évenként összesen egyszerre bocsátják forgalomba. Ebben az évben Romániában is szép a cukorrépa-termés, jóval több a multévinél, de a cukor főbb exportállamaiban, Csehországban és Magyarországon ritka bő termés volt cukorrépában, aminek cukortartalma rendkívül dúsz, mert nem áztatta el olyan túlzott esőzés, mint amilyen tavaly volt. Csehországban már nagyban kalkulálják az új cukor árát és már 3.20 szokolos áron ajánlották új cukrot, bár hozzáértők még ennél is alacsonyabb árat remélnék. A nemrég még 5.75-ös cukorár máig 4.60 szokolra esett alá, de az áresés még folytont tart. A 3.20 szokolos kristálycukor esetén Aradon 20—22 lejjel lehetne kapni szeptember végével az új cukor kilóját. Ha ehhez még az a jelenleg nem nagyon biztató, de ennek ellenére igen valószínű körülmény járul, hogy a lejjel értéke emelkedik a világpiacon, úgy az új cukor ára a 20 lejes ár alá süllyed.

— Tizennégyezer autó-elgázolás. Newyorkból táviratozzák: A statisztika szerint az elmúlt évben az autók tizennégyezer embert halálra gázoltak és 120 ezret megsebesítettek.

Szendrey Mihály.

(Mevált az aradi színházról.)

Augusztus elsején Szendrey Mihály, az aradi színház művezető-igazgatója, bejelentette az igazgatóságának, hogy végleg megváltik állásától és távozik a színházról. Szendrey megmásíthatatlan elhatározása érzékeny vesztesége az aradi magyar színháznak, amelyet mindig támogatott tudásával, hosszú esztendőik tapasztalatával. Hogy miért távozik Szendrey Mihály, azt maga mondta el az *Aradi Közlöny* tudósítójának:

— Az utóbbi napokban végleg elhatároztam, hogy visszavonulok. A pályázattól is vissza akartam lépni az ellenem indított hájsza miatt. Az Erdélyi és Bánsági Színházi Egyesület azonban ragaszkodott hozzám és én mint az Egyesület egyik alelnöke respektáltam az Egyesület álláspontját. Most aztán, hogy a döntés megtörtént, becsületbeli kötelességem, hogy véglegesen lemondjak. Az Egyesületet dezavválás érte, én felhát mint alelnök levontam a konzekvenciákat és távoztam a színházról. Nem a harag és nem a megbántott érzékenység kényszerítettek erre. Én háromszor megmutattam, hogy előttem a magyar színház ügye mindennél szentebb. Háromszor jöttem vissza a színházhoz, amikor a dolgok veszélyes mederbe terekedtek. Háromszor álltam az ügyek élére és teremtettem a lehetőségek szerint rendet a színházban. Tettem ezt szívesen, a közönség és a színészek iránti szeretetből és kötelességből. Most aztán félreállok, mert így kívánja azt a tisztesség és becsület az Egyesület alelnökétől.

Szendrey Mihály harag és indulat nélkül, komoly megfontoltsággal mondotta ezeket. Távozásával az aradi színház elveszti egyik erős oszlopát és támogatóját.

A Szociális Missziótársulat közgyűlése.

(Nagyszabású ünnepség Radnán.)

(Az *Aradi Közlöny* kiküldött munkatársától.) A Szociális Missziótársulat csanádgyházmegyei szervezetei ezévi kongresszusukat esztendőnkön tartották meg Radnán. Reggel fél kilenc órákor ünnepélyes nagymise volt, melyen Siebig Frigyes glogováci esperesplébános mondott szentbeszédet. Délután volt az első nyilvános ülés, amelyet Ikerich Augustus, a Missziós Társulatok főnöknője nyitott meg és felkérte Magyar Pál apátkanonokot a kongresszuson való elnöklésre. Az elnök megnyitó szavai után a jelentések hangzóttak el. Cserny Rózsika nagyhatalás beszédet mondott, majd Akkermann-Lovich Ilonka két gyönyörű költeményt szavalt el osztatlan tetszés mellett. Dr. Metzger Márton karánsebesi esperesplébános, az aradi katolikus főgimnázium volt kiváló tanára, mely gondolatokban gazdag beszédet mondott. A délutáni vezetői értekezleten Dewald Vilmos máriaföldi esperesplébános

tartott előadást. Délután hat órákor volt a második nagy nyilvános ülés, amelyen Rónai Petra nővér és Schiff Béla hírlapíró tartottak előadást. Délben a lipovai Central-szállóban

Magyarországon megálltak a vonatok.

(Hétezer mozdonyvezető és fűtő sztrájkol. — Az egész országra kihirdették az ostromállapotot.)

Budapestről táviratozzák: Tegnap az államvasutak igazgatósága kommunikét tett közlé, amelyben arról értesítette a közönséget, hogy **egész Magyarországon megszünt a vasúti forgalom, mert a mozdonyvezetők és a fűtők sztrájkba léptek.** A miniszterelnök felhatalmazta az igazságügyminisztert, hogy **a mozgalom miatt az egész országra kiterjedő statáriumot hirdethessen ki.** A sztrákbalept mozdonyvezetők és fűtők száma hétezer. Tegnap este a főkapitányságra husz bizalmi férfit állítottak elő a fűtőházakból, akiknek az lett volna a kötelességük, hogy a rendet tartsák fenn és közvetítsék a békétárgyalásokat. Valamennyiüket őrizetbe vették és az éjszakát a főkapitányságon töltötték. Az igazságügyminiszter már a tegnap délutáni órákban kiadta a statáriumra vonatkozó rendeletet és ezzel kapcsolatosan a budapesti városnagycsúcsok intézkedésére az összes középületeket katonaság szállította meg. Az éjjel folyamán azonban semmi zavaró incidens nem fordult elő. A mozdonyvezetők és fűtők országos szövetségének helyiségeit a rendőrség még tegnap este lezárta és lepecsételte. A sztrájk, mint mára kiderült, nem egységes, mert jelentések érkeztek Budapestre, amely szerint csak a fővárosból nem indulnak vonatok, az ellenkező végállomásokról azonban zavartalanul közlekedtek még ma is, mert úgy látszik az ottani mozdonyvezetők és fűtők nem csatlakoztak a mozgalomhoz. A dunaparti teherpályaudvaron is közlekedtek ma a vonatok és a hajófüttők sem léptek sztrájkba. Ezek szerint a közlekedés mégsem szünt meg teljesen. **A nemzetközi vonalak vonatai azonban járnak.** Az államvasutak igazgatósága a mai napra ideiglenes menetrendet állított össze. A vonatok mozdonyait mérnökök vezetik.

Budapestről táviratozzák: A mozdonyvezetők sztrájkja ügyében változatlan a helyzet és eddig semmiféle rendezés nem fordult elő. Az eddig előállítottakon kívül ma és az elmúlt éjszaka folyamán még hét embert állítottak elő a sztrájk miatt. A nemzetgyűlés mai ülésének sulypontja teljesen a folyosóra helyeződött át, ahol izgatottan tárgyalták Gömbösöknek az egységspártból való kilépését és a vasutassztrájkot. A képviselők a (Voge a keresztényszociálista vasutasok országos gazdasági egyesülete) a MOVE és az Ébredő Magyarok Egyesületének aláírásával ellátott röpiratokat voltak. A képviselők között az a vélemény alakult ki, hogy a röpirat következményeként tört ki a sztrájk. Gömbös Gyula a napirend előtt szólalt fel a MOVE és Kiss Menyhért a VOGÉ nevében és kifejtették, hogy ezeknek az egyesületeknek a sztrájkhoz semmi köze. Almássy László az egységspárt. Gaál Gaszton pedig a pártonkivüliek álláspontját szögezte le a sztrájk ügyében.

disztribúció volt és a kongresszus este a kegytemplomban átjártossággal fejeződött be, ahol dr. Wild Endre aradi minorita rendfőnök mondott szentbeszédet.

ben. Az az általános vélemény alakult ki, hogy a sztrájkot feltétlenül le kell törni, mert hatalmi kérdésről van szó.

Budapestről táviratozzák: Délután nem kezdődtek meg a tárgyalások a sztrájkoló mozdonyvezetőkkel. A statáriális bíróság megalakult. Ma plakátok jelentek meg, amelyek elrendelték a 9 óras kapuzárást és az összes nyilvános helyiségek 10 órai záróráját. Az eddig előállított mozdonyvezetők és fűtők száma száznál több. A sztrájk miatt élenk autóforgalom indult meg. A határokig egymillió koronáért szállítják az utasokat. A sztrájk csak Budapestben, a környéken és a Budapestre tartó vonatokon észlelhető. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a sopron—ebenfurti vasúton a forgalom rendes. Szegedről és Debrecenből a vonatok pontosan érkeznek Budapestre. A Romániából Debrecenbe igyekvő utasok számára a debreceni üzletvezetőség, mivel budapesti gyorsvonat nem volt, Püspökkladányon külön vonatot állított össze.

A nemzetgyűlés mai ülésén Gömbös Gyula erősen tiltakozott az ellen, hogy neve a röpiratban szerepel. Az ügyről semmi sem tud. Homonnay és Haller István erősen vizsgálatot sürgettek arra, hogy a sztrájk gazdasági vagy politikai-e? Ha politikai, akkor elfojtható, ha pedig gazdasági, akkor nem. Valkó Lajos kereskedelmi miniszter azt válaszolta, hogy a mozdonyvezetőknek szép dotációjuk van és így nyilvánvaló, hogy a sztrájk nem gazdasági. A mozdonyvezetők küldöttsége nála tegnap igen agresszíven lépett fel.

Budapestről táviratozzák: Ufabb jelentések szerint a debreceni üzletvezetőség területén szintén kitört a sztrájk, de a többiekben még nem. Az összes élelmiszer- és munkásvonatok zavartalanul befutottak. A lajósmezsei vonatot, amelyet mérnök vezetett, egy felújárónál a csöcselék megtámadta és megdöbálta. A vonatot visszatartták. A normális rend helyreállítása rövid idő kérdése. Győrben a mozdonyvezetők csatlakoztak a sztrájkhoz. A letartóztatottak ellen megindult az eljárás és ha hamarosan munkába nem állnak, az ügyvédségre kerülnek.

Mulatságok.

— **Hangverseny az aradmezei tanító-kongresszuson.** Az aradmezei Tanítóegyesület az Aradon augusztus 5-én tartandó országos tanítókongresszus alkalmával nagy hangversenyt rendez a Fehér Keresztben, amelyen az aradi tanítók dalárdája Lipovan Athanáz tanítóképző intézeti tanár vezetésével és Lepa Dóra hangversenyénekesnő lép fel. A hangverseny után táncmulatság következik.

HIREK.

Izgalom Budapesten.

(Ehhezrizhetetlen hír egy Peidl-kormányról.)

Ma délelőtt egy aradi kereskedő érkezett automobilon Budapestre. A kereskedő elmondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának, hogy a vasutas sztrájkot Budapesten nagy izgalom előzték meg. Már napokkal ezelőtt beszéltek, hogy a szociáldemokratapárt vezetősége lemondott és a kormány előtt kijelentette, hogy a további eseményekért nem vállal felelősséget. Mindemitt beszéltek, hogy augusztus másodikán kitör az általános sztrájk. Utközben izgatott hangulat volt tapasztalható. Kétegyháza az a hír volt elterjedve, hogy Peidl Gyula kormányt alakított és átvette a hatalmat. Erről azonban hivatalos távirat eddig nem érkezett.

— **A királyné nevenapja.** Holnap, szombaton Mária királyné nevenapján az üzleteket és a házakat fel kell lobogóznia. Az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartanak.

— **A miniszterelnök szabadságon.** Bucurestiből táviratozzák: A miniszterelnök Brătianu Ionel miniszterelnöknek szeptember 1-ig szabadságot adótt. A miniszterelnök már tegnap el is utazott Karlsbadba. Távolléte alatt a miniszterelnök teendőket Vaitoianu Felügyelőminiszter fogja ellátni. Constantinescu földművelésügyi miniszter 40 napi szabadságot kapott és szintén tegnap utazott el a világhírű csehi fürdőhelyre. Távollétében szintén Vaitoianu Felügyelőminiszter helyettesíti.

— **Gömbösök kiléptek az egységes pártból.** Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Iroda jelentése: Az egységes-pártból való kilépésüket bejelentették: Gömbös Gyula, Bell Miklós, Zsilinszky Endre, Eckhardt Tibor és Eöri-Szabó Dezső.

— **Adakozás.** A radnai templom javára Köbler Iános 250 lelt adományozott.

— **Hol működnek az adóbizottságok?** Az aradi adóbizottságok holnap, szombaton a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. a Poetul (Libás-dűllő) utcában, a II. a Virginia Hotaran (Erzsébet) utcában, a III. a Teint Doamnei (Tél) utcában, ennek befejezése után pedig a Bolintianu (Arany János) utcában, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinand-on (József főherceg-uton), az V. a Marasesti (Kossuth) utcában az 59. számú föltel a pártatlan oldalon, a VI. az Avram Iancu (Szabadság) tere, a VII. a Seminariului (Sina) utcában, a VIII. a Cuza Voda (Thököly Imre) utcában és a IX. a Numa Pompiliu (Kasza) utcában.

— **Haladás-előadás** délután 6 órákor tartalmas műsorral a Kulturpalota nagyteremben. Előadó: Horváthi Janka.

— **Nagy vasúti szerencsétlenség.** Berlinből táviratozzák: A münchen—hamburgi D. vonattal a braunschweigi Kreiensen állomáson szerdán súlyos szerencsétlenség történt. A vonat hibás váltóállítás következtében nekifutott egy veszteglő vonatnak. Az utasok közül 47 meghalt és 53 súlyosan megsebesült.

— **Csákv óras és vésnök műterem.** Elsőrangú kivitelben készít órajavitást és finom ékszeresést. Új órák és ékszerek legjobb beszerzési forrása. (A városházával szembeni épületben. Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. szám.)

— Meghalt, mert nem állíthatták el fogvérzését. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Különös körülmények között hunyt el Timisoarán (Temesváron) Szalai Antal, aki Liedemann Leo gyárvárosi fogorvosnál fogat huzatott. A foghúzás folytán fogvérzése támadt és az erős vérzést a gyorsan előhívott orvosok nem tudták elállítani úgy, hogy Szalay Antal elvérzett. A halál okának rendkívüli okot állapítottak meg az orvosok. Szalainak homofiliája volt, a vérből hiányzott a fibrin, amely a vért megalvasztja. A holttestet fölboncolták.

— Milliós sikasztás egy szikratávírónál. Oradea-mareről (Nagyváradról) táviratozzák: Az itteni szikratávíró állomáson nagyszabású arvasikasztásnak jöttek nyomára. A kár állítólag több millió. A nyomozást folytatják.

— Handel László fogva marad. Handel László, a Kornis-cég sikasztó tisztviselőjét ma hallgatták ki az államrendőrségen. Mivel a károsult Kornis-cég a fiatal ember ellen beadott feljelentését nem vonta vissza, Handel Lászlót őrizetbe vették.

— A kisonvati mozdonyvezetője és fűtője. Az Aradi Közlöny írta meg, hogy Horváth Mihály kisonvati mozdonyvezetőt és Hajdu András fűtőt az ügyészség letartóztatta. A vizsgálóbíró ma hallgatta ki a hialos katasztrófa előidézésével gyanúsítottakat. A fűtőt szabadlábra helyezte, a mozdonyvezető ellen pedig elrendelte a vizsgálati fogságot. Horváth Mihály felfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz, amely már mai ülésén tárgyalta az ügyet és elrendelte Horváth Mihály szabadlábrahelyezését. Pausesti ügyész a vádtanács döntését megfélebbizte és így a letartóztatott mozdonyvezető és fűtő továbbra is fogva marad.

— A színész nő fiának tragédiája. A napokban megirtuk, hogy Lovich Halászi Margit színész nő kisfia egy kutyaharapás következtében megfertőzte magát és meghalt. A család kőnvezetéből most azt az információt kapjuk, hogy a fiucska agyhártyagyulladás következtében hunyt el. Halála előtt nyolc nappal a család kutyája játék közben megfiarapta ugyan a fiút, de a sérülés jelen féktelen volt. A kutyát nyomában megvizsgálták és megállapították, hogy teljesen egészséges.

— A Tüdőbetegségrendező Intézet javára augusztus 5-én dr. Robu Jánosné vezetésével az Eminescu-parkban rendezett parkünnepély programja a következő: Egy és fél órakor a Kulturpalota előtti Duhajcsárdában Angheliescu közoktatásügyi miniszter részvételével 250 terítékes bankett a regálteli tanítók tiszteletére. Katonazene, román kabarézámok. Bankett után az ünnepély ünnepélyes megnyitója Arad előkelősége részvételével. Pezsgősátor, lumpsátor (duhai), cukrászdák, sorsátorok, török feketekávésátor, szivarsátor, konfetti, serpenfinsátor, tombola, amerikai árverés, szépségverseny, karikadobás, szerencsehalászat, kártyavetés, jóslás, mérlegezés, fényképezés, stb. Továbbá katonazene, elsőrendű cigányzenekarok. A lumpsátorban este 8 órától tánc. Egész napon át Arad színészei közül a következők tartanak kabaré-előadást: Balogh Böske, Jávör Alfréd, Gyöző Alfréd, Darvas Ernő, Sipos Zsigmond, Kiss Mariska, Ágai, Marcsos, Zay, Hunyadi.

— Diana sósorszesz mindenkinek nélkülözhetetlen

— A Grallert J. és Fia óra- és ékszerkereskedő cég egyedüli tulajdonosai — az aradi cégbíróság minapi határozata értelmében — Striegl Józsefné és kiskoru gyermekei: Grallert József és Grallert Berta. Céggjegyzésre ez idő szerint kizárólag Striegl Józsefné jogosult.

*Kornis Lászlóval babylonozni.
Minden cipész tudja!*

Irodalom, művészet

A Bajadér vendégekkel.

(Kovács Kató és Misoga László fellépte.)

Tegnap este két vendég fellépésével került színre Kálmán Imre operettje. A címszerepben Kovács Kató az oradeamarei (nagyvárad) színház primadonnája mutatkozott be Arad közönségének ezuttal egy könnyebb műfajbeli szerepben. A multkori, a „Bohémekben“ való szereplése után most ismételtlen meggyőződött arról, hogy nemcsak nagyszerű színpadi jelenség, hanem szép hangja kitünően iskolázott, izléssel és decensen játszik. Képességeivel arányban áll öltözködnitűdása is, toaletti feltűnőskeltően szépek és a szerephez alkalmazkodóak voltak. Szépsége, kitünő színpadi mozgása, kellemes és üde hangja biztosították számára a sikert. Egy csapásra meghódította a nézőtér publikumát, amely nyiltszíni tapsokban adott kifejezést tetszésének. Az aradi színházhoz való szerződötése a színház határozott nyeresége lenne. Misoga Lászlónak, aki Napoleon márkiszerepében lépett fel, nehéz feladatot kellett megoldani azzal, hogy azt a szerepet kellett eljátszania, amelyet Aradon már Sebestyén Jenőtől láttak. Bár az összehasonlítás Sebestyén javára dől el, meg kell említeni, hogy Misoga kitünő táncoskomikus, aki ötletesen mókázik, nagyszerűen táncol és a legvadabb „tigrisjelenetben“ sem ragadta el a tűzfás. A tegnapi esti előadás sikerében neki is része van. A többi szereplők Tompa, Balogh Böske, Selmeczy, Inke, Fehedy, Ács, Kovács a régi jók voltak. A zenekart Gellert Pál vezényelte. (b. l.)

* Heti műsor. Szombat: Kis katedet. Vasárnap: Mánás Miska. Hétfő: Cigányszerelem. A karszemélyzet jutalomjátéka. Szezonzáró előadás.

* A temesvári új színigazgató. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: A timisoarai (temesvári) színházat Fekete Mihály igazgató kapta meg. Ez a döntés Timisoarán nagy megnvugvást keltett. Fekete Krecsányi idejében is tagya volt a timisoarai színháznak és komoly művészembernek ismerik. Fekete a jövő héten érkezik Timisoarára, amikor érintkezésbe lép a hatóságokkal és megteszi előkészületeit az őszi szezónra.

* Farkas Imre operettje, a Kis katedet került színre szombath este. A főszerepeket Horváth Mici, Halmos Mici, Tompa Béla, Sebestyén Jenő és a társulat legjobb erői játszik.

* Mánás Miska karriéré az is-tállónál kezdődött és rövid pályafutás után ott is ért véget. Ami közben történik, az mind csupa humor, csupa ötlet, amely állandóan uralkodik a nézők nevető idegein. A kitünő operett címszerepét Sebestyén Jenő, míg Marcsát Horváth Mici játsza, akiknek temperamentuma szint, életet visz ebben a darabban a színpadra.

* A búbajos Cigányszerelem, a régi operettek legszebbike kerül színre hétfőn este a karszemélyzet jutalomjátékaként. A Cigányszerelem egyben szezonzáró előadás is, amely után a nyári szünet kezdődik. A jutalomjáték jövedelméből a karszemélyzet nyári fizetését fedezi az igazgatóság. Már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult meg a szezonzáró előadása iránt.

Közgazdaság.

Javult a korona.

A magyar Korona tegnap óta egy fél centimest javult Zürichben. Sokat jelent ez a javulás, mert erős esés közben szerezte ezt a magyar korona és igazat ad Tabakovits Dusánnak a magyar Devizaközpont igazgatójának, akinek nyilatkozatát a magyar Korona várható javulásáról éppen a mai számunkban közöltük. A javulás ellenére sem lehet sok remény arra, hogy a korona megtartja a mai nivóját, mert a mai zavaros helyzet bizonyosan megéretteti hitását a koronával szemben. A leu Zürichben esett és mint már jeleztük, a leu észlelhető kontreminálsa miatt további hanyulást várunk. A márka folytatta esését.

Aradi valutaárak. (Augusztus 3.) Francia frank 12.05, svájci frank 36.50, dollár 208, dinár 2.15, szokol 5.95, márka 0.00250, lira 8.80, angol font 930, magyar korona 0.80, osztrák korona 0.0028. *Kifizetések:* Budapest külföldi 100, belföldi 140, Bécs 350, Berlin 2, Prága 6, Zürich 36.50, Milano 8.85, London 935, Páris 11.80, Newyork 204.50, Belgrád 2.15.

Temesvári valutaárak. (Augusztus 3.) Berlin 0.0002, Newyork 204, dollár 207, London 935, angol font 930, Páris 11.80, francia frank 12, Zürich 36.60, svájci frank 36.80, Milano 8.85, lira 8.70, Prága 5.90, szokol 5.80, Belgrád külföldi 2.15, belföldi 2.05, dinár 2.10, Budapest külföldi 100, belföldi 160, magyar korona 130, Bécs 348.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Augusztus 3.) *Kifizetések:* Páris 11.75, Berlin 0.0002.10, London 935, Newyork 205, Milano 8.80, Zürich 36.75, Bécs 0.0028.50, Prága 6.03, Budapest 0.01.25. *Valuták:* Napoleon 740, márka 0.0004, léva 1.85, török lira 1.20, angol font 945, francia frank 12.10, svájci frank 37, lira 8.90, drachma 4, dinár 2.20, dollár 208, lengyel márka 0.0012, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0070, szokol 5.95.

Zürichi nyitás. (Augusztus 3.) Berlin 0.0004.50, Newyork 559.50, London 2557, Páris 32.25, Milano 24.25, Prága 16.40, Budapest 0.03.50, Belgrád 5.8750, *Bucuresti*

2.77.50, Varsó 0.0025, Bécs 0.0078.6250.

Zürichi zárlat. (Augusztus 3.) Berlin 0.0004.50, Amsterdam 220, Newyork 559.75, London 2537, Páris 32.35, Milano 24.2250, Prága 16.40, Budapest 0.03.50, Belgrád 5.8750, *Bucuresti* 2.7750, Varsó 0.0025, Bécs 0.0078625.

Budapesti Devizaközpont legv-zéseit. (Augusztus 3.) Napoleon 68000, Amsterdam 7497-7697, Bucuresti 94-101 lei, 94.50-101.50, London 86940-88940, angol font 87140-98140, Berlin 0.01.90-3.10, márka 0.20-3.60, Milano 824, Páris 1007-1131, francia frank 1107-1136, Prága 557-577, Zürich 3400-3500, Bécs 0.26.75-28.75, Belgrád 200-207, Newyork 19063-19523, dollár 19127-19623, Varsó 0.08.50-0.90.

— Változás a luxus-adókban. A hivatalos lap ma érkezett augusztus 1-i száma közli a pénzügyminiszternek a király által jóváhagyott rendeletét, amely szerint azoknál a tárgyaknál, amelyek akkor estek luxusadó alá, ha értékük meghaladott bizonyos minimális összeget, a pénzérték változására tekintettel, a következő változások állanak be: 15 százalékos adó alá a szőnyegek ezután nem 3000, hanem csak 4500 leien felül esnek, 10 százalékos luxusadó alá pedig prémfélék csak 4500 lei érték felül az eddigi 3000 helyett, egy szoba bútor 20.000 leien felül az eddigi 10.000 helyett, a fehérneműk, ha az illető cikk 450 leinél drágább az eddigi 300 helyett, női ruhák 3750 leien felül az eddigi 2500 lei helyett, cipők 1200 leien felül az eddigi 800 helyett. Egyebekben a törvény változatlan maradt.

— Victoria Nationala Biztosító részvénytöbbségét a Lloydul-Roman Általános Biztosító és az Ivria Általános Biztosító érdekképviseletai megvásárolták és több exponensét a Victoria Nationala igazgatóságába beválasztották.

ŐSZI DIVATLAPOK

18990

megérkeztek. KELET hírlapiroda.

Utolsó alkalom a megegyezésre

—: A jóvátételi kérdés utolsó fázisa.)

A csütörtöki nap fontos dátum volt Anglia politikájában. Lord Curzon külügyminiszter a felsőházban, Baldwin miniszterelnök pedig az alsóházban ismertette a francia és belga észrevételekkel szemben az angol kormány álláspontját. A jegyzékváltást továbbra is titokban tartják. Baldwin kijelentette Macdonald munkásvezérnek, hogy lehetetlen a vita előtt nyilvánosságra hozni az okmányokat, ha csak ebbe a szövetségesek időközben bele nem egyeznek. Távirataink az alábbiak:

Londonból táviratozzák: A lapok értesülése szerint a kormány többsége elhatározta, hogy az angol jegyzéket nyilvánosságra hozza.

Párisból táviratozzák: A diplomáciai jegyzékek nyilvánosságra való hozatálát úgy ítélik, mint Baldwin beszélt az angol alsóházban.

Londonból táviratozzák: Baldwin miniszterelnök tegnap délelőtt nyilatkozott az alsóházban a Ruhr-kérdésről és lord Curzon azonos nyilatkozatát tett a felsőházban.

— A kormány sajnálja, mondtotta a miniszterelnök, hogy Franciaország és Belgium válaszában nem talált elegendő anyagot a német jegyzékre adandó válasznak. Ezek után nincs rá kilátás, hogy a Ruhr helyzetben hamarosan változás álljon be. Az olasz kormány válaszában kivételével a szövetségesek válasza már megérkezett. Az olasz kormány válaszáról csak annyit ismeretes, hogy általában helyesli a brit kormány előterjesztését. A brit kormány megvizsgálta a válaszokat, amelyek bár a legbarátságosabb formában vannak megfogalmazva, kifejtik, hogy a brit kormány javaslatait nem találja alkalmasnak, hogy mint egységes választ megküldjék Németországnak. Egyik válaszból sem merülhet remény arra, hogy a Ruhr-helyzet egy hamar megváltozik vagy hogy a jóvátételi kérdésben Németországgal a tárgyalás megkezdhető legyen. Arra van kilátás, hogy hosszú idő telik el addig, amíg a helyzet megváltoztatására a gyakorlati lépés bekövetkezik. A brit kormány óvakodni fog minden olyan lépéstől, amelyből a szövetségesek közötti viszony felbomlását lehet következtetni, mégis annak a véleményének ad kifejezést, hogy a kérdés elől nem szabad kitérni és a megoldásnak feltétlenül a szövetségesek legnagyobb gondját kell alkotnia.

Baldwin beszéde után vita indult meg. Ennek során Baldwin miniszterelnök kijelentette, vagy tönkreteszik Németországot s akkor nemcsak jóvátételt kapnak, de a világkereskedelem is végzetes stádiumba kerül, vagy engedik Németországot iparilag megerősödni és akkor fizetni fog

gümbön élénken ellenzik. További tiltakozás esetén az angol kormány megegyezik az angol okmányok közreadásával, a kormány azt akarja, hogy nyilvánosságra kerüljön, milyen óriási engedményeket tett Franciaországnak, hogy a jóvátételi kérdés megoldását biztosítsa.

Londonból táviratozzák: A kormányhoz közel álló körök szerint a Franciaországnak küldendő válasz azt fogja tartalmazni, hogy Németország július 5-iki javaslata tárgyalási alapul elfogadandó. Lord Curzon Párison át való utazásában valószínűleg megbeszélést folytat Poincaréval, ami az utolsó alkalom a megegyezésre.

Washingtonból táviratozzák: Megerősítést nyert, hogy az Egyesült Államok kormánya tárgyal Németország amerikai nagykövetségével, hogy az Unió Németországgal a legtöbb kedvezményen alapuló kereskedelmi szerződést kössön.

Baldwin beszélt az angol alsóházban.

jóvátételi. A kormány semmit sem mulaszt el, hogy a szövetségesek erőit együtt tartsa, Németországtól közvetlen fizetést biztosítson és teljes végleges rendezést létrehozson. Ha Anglia látja, hogy Európa sebeit nem orvosolják, megeshetik, hogy elidegenedés támad Anglia és az ellenkező állásponton levők között.

Berlinből táviratozzák: A német sajtóban csalódást okozott az angol válaszigyzék tervezete.

Jön-e vonat Magyarországból?

(Teljes a bizonytalanság. — Beszélgetés a kurticsi határrendőrség főnökével.)

Aradon most általános érdeklődés tárgya, hogy a magyarországi vasútsztrájk következtében a Magyarország és Románia közötti vasúti forgalom nem fog-e korlátozódni vagy teljesen megszűnni? Az Aradi Közlöny szerkesztősége ma este telefonon beszélgetést folytatott Mangra Vazul curtici (kürtösi) határrendőrségi főnökkel, aki telefonon érintkezésbe lépett a lőkösházai magyar hatóságokkal. A határrendőrfőnök azt a választ kapta Lőkösházáról, hogy a személyvonat két órát késik, de a további forgalomra nézve nem tudtak tájékoztatót adni. Mangra főnök kijelentette, hogy innen a legutóbb esedékes vasúti szerelvény is menetrendszerint indult el Magyarországra felé és eddig semmiféle fennakadást nem tapasztaltak a forgalomban.

Este későn újabb értesítés jött Lőkösházáról Kurticsra, amely szerint a két órás késéssel jelzett személyvonat sem jön át Romániába és Magyarországon teljesen meg-

szűnt a vonatközlekedés. Marincu Virgil kurticsi határrendőrségi felügyelő elmondotta az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a gyorsvonat sem jön Magyarországról, amit nemzetközi személyzettel sem vezethetnek át, mert biztonságért nem tudnak felelni.

Mozi.

* Az élő propeller. Nagyszabású, izgalmas artista-dráma. Az élő propeller kerül színpadra szombaton, vasárnap és hétfőn este az Apolló mozgószínházban. A művészi tökéletesen filmbe emelt az artisták döbbenetes drámája.

* Szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia mozgószínház az idény legnagyobb kalandorfilmjét: A nagy ismeretlen. Az események főalakja Harry Piel, aki bámulatos ügyességgel menekül az öt üldöző rendőrök elől.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
főel
Cenzurát:
IOAN NICHIN

NYILTÉR.

Az ezen róvat alatt közzétették nem vállalunk felelősséget.

Dr. Lövinger Miksa

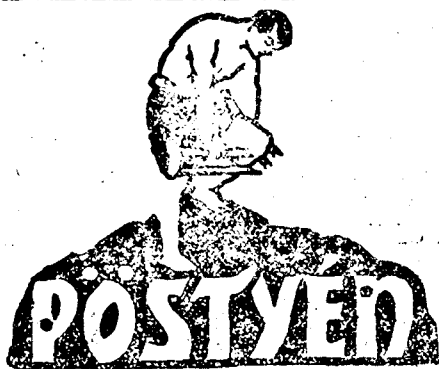
v. körházi főorvos lakását és bel- és idegyógyászati rendelését

Bulev. General Dragalina No. 2. (Apponyi Albert-körút 1. Kultur-palotával szemben) helyezte át. Fogad: 1/2,9-10, 1/2,3-1/2,5-ig. 4288

Dr. Pap Teodor

irodáját 4318

Strada Alexandri No. 1. Salacutca) Központi szállóval szemben helyezte át

POSTYEN
Világhírű forrásai páratlanul hatásosak csusz-köszvény ellen.

ellen. :: Romániai vendégeknek mérsékelt árak! (Lakás penzióval napi 40 koronától). :: Kényelmes utazás (Budapestről 4 óra közvetlen gyorsvonattal).

Felvilágosítások: „RECLAMA“ CLUJ, Piața Unirei No. 4.

Raktárnak

alkalmas padolt nagy pincét jó helyen bérbe adunk. **SAVOY**, Boulevardul Carol I. (Erzsébet-körút) 32. 13794

Alegdivatosabb

férfi és női gyapjúszövetek, velurok, téli kabát és ruhákra nagymennyiségben raktárra érkeztek. 4333

ORIENT divatruház, Arad

Pénztárkezelésben,

gyors- és gépirásban tökéletesen jártas kisasszony, továbbá négy középiskolát végzett jóírású, román, magyar nyelvben teljesen jártas gyakorló azonnalra felvételt. Személyes jelentkezés bizonyítványokkal. Cím a kiadóhivatalban. 4322

Keresek

a divatru szakmából egy fiatal, ügyes, elárusító 4832

segédet

Személyes bemutatkozás 2-4-ig. **ORIENT divatruház, Arad.**

Elsőrendű rózsaburgonya

4326 kilója 4 Lelért, viszont-eladókknak árkedvezmény. ::

Fischernél

Piața Catedraliei 7. (Thököly-tér)

„Marasesti“

Elsőrendű asztalos

CSONTENYV

„Marasesti“ Vegyészeti és Kégygyárak R. T. Képvisele:

Dávid József

Vécsey-utca 7. 4189

Budapest

legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVAN KIRALY szálloda

VI., Podmaniczky-utca 8, modern berendezés, központi fűtés, meleg vízszolgáltatás, lift stb., 15695

Mercur hirdetéses iroda. Oradea-Mare 1072.

Nagyothallók figyelmében!

A legújabb rendszerű berlini villamos szobtelefonok (Akustik-készletek) és elemek nagyothallók részére kaphatók: Németi Móránál Oradea-Mare (Nvárad) Teleky-u. 15. sz. alatti lakásán, ahol azok bárki által kipróbálhatók. Ha még oly magasfokú a nagyothallás, a leghalkabb beszédet is jól lehet hallani. Prospektust ingyen küld. 4059

Őszi és téli divatlapok a legjobb kivitelben, óriási választékban **Reiner** női divatruházában, Strada Eminescu (Deák F.-a)

Alkalmi vétel! Grenadin-, delain- és karton-ruhák az előrehaladott szezon miatt **Alkalmi vétel!**
 mélyen lezárt árban kiadásra kerülnek
Lissem Sándor női divatáruházában. Szabadság-tér 2.

Málnaszörp szavatolt tiszta hegyi málnából és cukor-
 finomítványból legolcsóbb árban kapható a **Csokoládé Királynál,** Strada Metianu No. 2.
 Telefon interurban 309.

Apró. hirdetések.

Levelezés.

INTELLIGENS vidéki fiatalember urileány ismeretséget keres. Leveleket „Intelligens” jelígyére a kiadóhivatalba kér. 4329

FIATAL szépek mondott urileány idősebb, jómódu, feltétlen uriember ismeretséget keres, ki őt anyacsilag támogatná. Leveleket „Életvidám 17” jelígyére a kiadóba kér. 4331

Alkalmazás.

TIZENNEGY évj praxissal, tyukszemvágó, házakhoz ajánkozik. Cimeket a kiadóba kér. 4320

SUCHE intelligente, deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse, zu 10 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administration. 700

MINDENES szakácsnő jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóban. 13990

PINCERTANONC fizetéssel felvétetik. PALKOVITS SÖRCSARNOK. 4280

JE CHERCHE, gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration. 700

HUSZ EVI állami szolgálattal bíró tisztviselő volt főszámvivő, közjegyzőnél, ügyvédnél, irodavezető, pénztárnoki, felügyelői, vagy raktárnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4330

VILLANY és műszerész tanuló felvétetik E. Návrády Arad, Strada Metianu (Föray-utca). 4318

INTELLIGENTES Deutsches Fräulein sucht Stelle. Adresse in Administration. 4321

HÄZMESTER kerestetik, ki keveset németül, vagy románul beszél. Jelentkezés Marmorosch bankházban. 13991

DÉLUTANI TAKARÍTÁSRA feltétlenül csinos takarítónő kerestetik. Cim Uranus-iroda, főpostával szemben. 13918

KÉTTAGU családhoz mindenek szakácsnő felvétetik. Strada Pirci No. 5. (Vörösmarty-utca.) 4334

MINDENES főzőnő kisgyermekével azonnalra ajánkozik. Vidékre is megy. Cim kiadóban. 4339

KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik Deutsch Testvérek szállító céghez. Str. George Lazar 6. (Simonyi-utca 13.) jelentkezni délután 3-6-ig. 4338

Lakás.

HAT SZOBÁS főtér lakásonat elcsérelném 3 szobás mellékutcai lakással. Cim Savoy, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 32. 13793

Vétel és eladás.

ALKALMI AJÁNDÉKOK u. m.: dísz-
 tárgyak, ékszerek, kézi munkák, jutányos áron eladók. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I em. jobbra. 1000

URISZOBAI sárgabőr sarokdíván és hálószobai díván eladó. Strada Bucur (Eötvös-utca) 12. I. emelet. 4316

SELYEM PAPANOK, nagy alpaca tálcá, aranylánc, virágvázák, goblein képek, írósztal, tükör, szekrények, consol asztal, 3 m. futószőnyeg, képrámák, ágy- és asztalneműek, női fehérnemű, kézimunka, vaddisznóbőr, gyöngy ruhadísz, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) sz. I. emelet jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ellz-palota.) 11895

ELADÓ sürgősen szép és tiszta világos hálószoba és ebédlőbutor, varrógép, villanycsillárak, szőnyegek. Str. E. Ghiha Birta 11. (Varjassy József-utca.) 4340

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kérlek Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

KIPOGASTALAN állapotban levő, könyvnyű fedeles hintó kerestetik. Cim a kiadóban. 4314

ROZSABURGONYA, elsőrendű, jutányosan kapható Piata Avram Iancu 9. (Szabadság-tér) pincében Gröz Jenőnél. 4315

ÖTEZER darab gazdasági kosár, 3000 különféle nagyságu gyümölcskosár eladó. Thun Ferenc Aradul-Nou (Ujarad.) 3801

ELADÓ cca 800 Hl. új és használt jékarban levő töltőképes boros hordó 400 literrel 4500 literig. Farkas Jenőnél, Balavásár. 3924

BETŰRENDES levélszekrényt keresünk megvételre. Kelet hírlapiroda. 13991

STELÁZSI husz retesszel olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13301

VILÁGOS háló lakással együtt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 4337

Ingatlan.

STRADA OITUZ 81. (Illés-utca 40.) számú ház eladó. 4324

STR. EPISCOPUL RADU (Magyar-utca) 10. sarokház modern üzlethelyiségekkel és lakással eladó. Bővebbet Str. Episcopul Radu (Magyar-utca) 10. a háztulajdonosnál. 4323

GYÁRALAPÍTÁSRA, sertéshizalásra alkalmas két nagy holdas telekkel bíró magánház átvehető négy-szobás lakással, istállóval eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13918

Üzletek.

JÓFORGALMU korcsma és fűszerüzlet eladó. Cim a kiadóban. 4295

BELVÁROSBAN kisebb élelmiszerüzlet berendezéssel, áruval, 15.000 leírt eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13918

ARAD-GÁJBAN régi jóhírű üzlethelyiségek, modern lakással, házzal, nagy gyümölcsös kerttel eladó. Bővebbet: Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10. a háztulajdonosnál. 4322

BELVÁROSI utcai irodahelyiség raktárral átadó. Cim Gracia Laboratorium Str. Metianu 8. (Föray-utca.) 4319

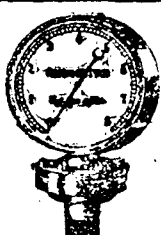
JÓFORGALMU liszt- és terményüzlet piactéren lakással, elutazás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 4317

Különféle.

URI családnál ebéd és vacsora kapható. Ugyanott egy nagy legyezőpálma eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13300

Fornérgyár és Keményfatermelő R.-T., Arad,

Piata Plevnei (Arpad-tér) 2. Legolcsóbb és legjobb fornérbeszerzési forrás. Vásárol állandóan: Jávör, hárs, köris, cseresznye, gyertyán és diófarönköket.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

Javítás véget beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. Telefon 315.

Keresünk azonnali belépésre mérlegképes

könyvelőt,

ki németül és románul tökéletesen levelez, írásbeli ajánlatot kér német és román nyelven

FERROCARBON szénkereskedelmi társaság TIMIȘOARA, Cetate Palatul Agrar. 18668

ARADMEGYÉBEN lakóházzal és istállóval ellátott pusztára kerestetik birkás 200-300 darab birkával tartásra felibe 3 évre. Ott kaphat szántóföldet is felibe. Érdeklődni lehet Központi-szálloda igazgatójánál. 4326

MA szombaton este

nagy disznótoros vacsora

Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10. sz., volt KOVACS-féle vendéglőben. Elsőrendű csángyzena. Szíves pártfogást kér:

Dittrich József
vendéglős.

4336

PLATZAGENT

für

Arad und Umgebung

sucht eine Provinzmühle mit 3 Waggon täglicher Leistung. Gesuch unter „Provinzmühle“ an die Administration. 13301

Megvételre ajánlunk:

Földbirtokokat Arad és Temes megyében valamint Arad határában különböző nagyságban 30-tól 450 holdig. — Szőlőbirtokot 1 holdtól 8 holdig terjedő nagyságban olcsón, felszereléssel, különböző helyeken. — Magánházakat bel- és külvárosban 70 ezer Leitől 700 ezer Leitig, átvehető lakással. — Bérházakat jó jövedelemmel 200 ezer Leitől feljebb, átvehető lakással. — Elsőrangú üzlethelyiségeket, italméréseket. — Malmokat, telket, Micalacán házat, elsőrangú üzlet és vendéglővel, pékséggel, 700 négy-szögöl telekkel, mely gazdálkodásra is igen alkalmas. — Ingóságokat: zongora, butor, képek, szőnyegek, stb. Művekre megbízásokat is köszönettel és díjtalanul vállalunk.

SAVOY, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 32. szám. 13794

Mütrágya, őszi vetőmagvak

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél,
 Arad, Str. Mircea Stanescu
 (Boros Béni-tér.) 13891

Utlevélre, igazolványokra fényképet a legszebben és leggyorsabban készít az **Express** gyorsfényképezészet Arad, Str. Sinagogei (Chorin Aron-utca 2. sz., a zsidó templom főbejáratával szemben)

Török ládagyára Arad, Strada Bihorulul 2. Megrendelésre szállít vasuti és posta ládákat, minden mennyiségben. Szálló ládákat. 13987